

Червона Шапочка: трилогія. Кн. 1

КУПИТИ

Роман «Червона Шапочка» - це перша книга з трилогії відомої письменниці Ірени Светек, яка у Словенії здобула славу майстрині детективно-психологічного жанру. Посеред засніженого парку виявляють тіло вбитої тринадцятирічної дівчини, одягненої лише в червоний плащик із відлогою. Кримінальним розслідуванням керує окружний прокурор Міо Ауреллі, а шлях до правди приводить його до маленького містечка на півдні Сербії, в якому колись було жорстоко вбито молоду жінку. Ауреллі доведеться з'ясувати, як ці дві трагічні історії пов'язані між собою, і тут йому в пригоді стане щоденник таємничого незнайомця. Окрім того, читач із цікавістю зможе стежити і за особистими - сімейними та інтимними - перипетіями героїв роману, які перебувають по різні сторони закону.

ІРЭНА СБЕТЕК
ЎЕЎЭВОНА
ЎАНОЎКА

ІРЭНА СБЕТЕК

ЎЗБЕКОҲА ЎАҲИՈՐԱԲԱ

Светек І.
Червона Шапочка : трилогія. Кн. І / Ірена Светек ; пер. зі словен. Н.С. Хороз. —
Тернопіль : Видавництво Богдан, 2024. — 312 с.

ISBN 978-966-10-2154-8

© Svetek I., 2021

© Хороз Н.С., переклад, 2024

© Видавництво Богдан, виключна ліцензія на видання, оригінал-макет, 2024

Роман «Червона Шапочка» — це перша книга з трилогії відомої письменниці Ірени Светек, яка у Словенії здобула славу майстрині детективно-психологічного жанру. Посеред засніженого парку виявляють тіло вбитої тринадцятирічної дівчини, одягненої лише в червоний плащик із відлогою. Кримінальним розслідуванням керує окружний прокурор Міо Ауреллі, а шлях до правди приводить його до маленького містечка на півдні Сербії, в якому колись було жорстоко вбито молоду жінку. Ауреллі доведеться з'ясувати, як ці дві трагічні історії пов'язані між собою, і тут йому в пригоді стане щоденник таємничого незнайомця.

Окрім того, читач із цікавістю зможе стежити і за особистими — сімейними та інтимними — перипетіями героїв роману, які перебувають по різні сторони закону.

Irena Svetek

Rdeča kapica

Copyright © Beletrina Academic Press, 2021

www.beletrina.com

The book was published with the support of the Slovenian Book Agency.
The translation was published with the support of the Slovenian Book Agency.
Книгу перекладено та надруковано за підтримки Slovenian Book Agency.

*My kill-hand is called E.V.I.L
Wears a wedding band that's G.O.O.D
'Tis a long-suffering shackle
Collaring all that rebel blood.*

*And the mercy seat is burning
And I think my head is glowing
And in a way I'm hoping
To be done with all this weighing up of truth.
An eye for an eye
And a tooth for a tooth
And I've got nothing left to lose
And I'm not afraid to die¹.*

Nick Cave & The Bad Seeds
«The Mercy Seat»

¹(англ.) Мою руку-вбивцю звать Э. В. И. Л.,
На ній обручка — Д. О. Б. Р. О.
Це мої багатостраждальні пута,
Що приборкують бунтівну кров.
І трон Милосердя палає,
Здається, голова моя розколюється,
І я сподіваюсь
Покінчити зі спробами оцінити правду.
Око за око,
Зуб за зуб.
Мені вже нічого втрачати.
І смерті я не боюсь.
Нік Кейв & The Bad Seeds
«Трон Милосердя»

1

На богослужінні в невеличкій церковці Святого Георгія в Сурдулиці того дня було досить людно. Анатолій Лазаревич стояв перед входом до церкви і потискав руки вірянам. Був утомлений, спина боліла. Таки треба вранці робити вправи на розтягування хребта — як порекомендував лікар, але вже кілька днів відганяв від себе цю думку. У березні йому виповниться шістдесят дев'ять, та й щоденне стояння на ногах аж ніяк не полегшувало болю в попереку.

Анатолій простягнув руку останньому вірянину, який вийшов із церкви:

— Нехай Бог благословить кожен крок у твоєму житті.

Подейкували, що отець передає людям спокій та мир і що люди йому вдячні за це. «Добре слово допомагає очистити душу, — подумав священник, — і лише Богу відомо, скільки тепер душ потребує допомоги».

— Усього найкращого, отче, — мовив парафіянин на відході.

Анатолій усміхнувся й побажав йому:

— Хай береже вас Господь.

Чоловік кивнув у відповідь і спустився сходами.

Священник дивився услід людям, які поволі віддалялися від церкви. На вулиці стало холодніше, температура опустилася нижче за нульову позначку. Синоптики прогнозували, що падатиме сніг. Отець Анатолій уже хотів повернутися до храму, аж раптом помітив, що хтось за ним спостерігає. Незнайомець стояв трохи осторонь, вдивляючись у нього. На голові мав шапку, насунуту на саме чоло, а шарфом був закутаний до самого носа, так що видно було тільки очі. Їхні погляди зустрілися, і чоловік підняв руку на знак вітання. Анатолій Лазаревич кивнув йому, і пара, яку він видихнув, білою хмаринкою замерхтіла перед його обличчям.

— Добрий день, — привітався чоловік, зупиняючись перед отцем.

У погляді незнайомця Анатолій відчув докори сумління. Їх він одразу зміг розпізнати завдяки багаторічному досвіду, набутому під час сповідей.

— Здрастуйте. Чим можу вам допомогти?

Чоловік уважно подивився на священника. В його світлих очах майнув відблиск, наче відсвіт на поверхні води.

— Мені вже ніхто не може допомогти.

— Бог допомагає усім, сину мій. Треба тільки попросити в нього про милість.

Чоловік простягнув руку. Анатолій Лазаревич помітив, що в ній був зошит.

— Це вам.

— Мені? — перепитав отець, узявши зошита й знову пильно вдивляючись незнайомцеві у вічі.

Той опустив очі.

— Прочитайте, отче. Будь ласка.

Анатолій Лазаревич відчув каяття, ніби пори на шкірі незнайомця розкрилися й випустили в повітря неприємні емоції.

— Хочете зайти зі мною до церкви?

Чоловік підвів голову.

— Дякую, отче, але для мене вже запізно.

Священник розпізнав смуток у світлих очах. Глибокий смуток, який залишає шрами.

— Сповідь зцілює, сину мій.

Чоловік похитав головою. Раптом шарф зісковзнув з його носа, відкривши ніжне обличчя, що різко контрастувало з пронизливими очима. Незнайомець швидко поправив шарф і натягнув його високо на ніс. Анатолій Лазаревич підняв руку й поклав чоловікові на плече. Їхні погляди пересіклися й повисли в холодному листопадовому повітрі. Між ними запала тиша, рука священника зісковзнула з плечей чужинця.

— Те, що ви прочитаєте... — почав незнайомець, — має залишитися між вами та Богом.

Чоловік витяг із кишені срібний ланцюжок із маленьким медальйоном. Відкрив його, і Анатолій Лазаревич упізнав святого на мініатюрному образі.

— Святий Пантелеймон.

— Колись ви дали мені його. Не пригадуєте, отче?

Старий священник підвів очі на незнайомця. Спогад промайнув у його мозку, і він раптом зрозумів, хто стоїть перед ним. Холод пробіг

по тілу. Чоловік простягнув руку й сунув медальйон Лазаревичу в руку. Той розтулив рота, аби щось сказати, але прибулець розвернувся й пішов геть. Отець дивився вслід чоловікові, який хутко віддалявся, аж тут відчув щось мокре на носі. Підвів голову й глянув на небо. У повітрі кружляли дрібненькі сніжинки. Священник глибоко вдихнув, аж легені заболіли від холоду. Потім зайшов до церкви Святого Георгія та зачинив за собою масивні двері. Повітря всередині було холодним, пробираючи до кісток. Він підійшов до святої води і занурив у неї три пальці. Перехрестився.

— Святий Боже, дай мені сили та міці. Амінь.

Сів на одну з лавок, розгорнув зошита й почав читати.

1973 рік

Нижні Романівці, Сербія

Будинок, у якому мешкала Сніжана Радойкович із сином, стояв біля старого цвинтаря за головною дорогою, що вилася з гори уздовж Романівської річки. На кладовищі було чимало надгробків, за якими ніхто не доглядав, деякі були повалені, деякі геть зарослі. Син завжди боявся, коли вони йшли навпростець повз могили до сусіда Живка по молоко. Він міцно стискав мамину руку і намагався не розплющувати очей, щоб не бачити зарослих надгробків і хрестів, які стриміли із землі.

— Нумо, не будь таким страхопудом, — сказала мама, прискорюючи крок, а він намагався не звертати уваги на чорно-білі обличчя, що вдивлялися в нього з усіх боків.

Найбільше хлопчик боявся старого з довгими вусами та бородою. Відчував спиною його погляд, що впивався в нього і слідував за ним до кінця шляху. Лише після повернення додому знову почувався в безпеці.

Батька хлопчик не знав, той помер ще до його народження. Мама сказала, що так краще, бо Любиша Радойкович був поганою людиною. Після батька залишилася лише велика чорно-біла світлина на кухонній стіні, на якій він сфотографований разом із братом Райком. Чоловіки стояли під високим горіхом у саду й серйозно дивилися в об'єктив. Дядько Райко жив у хаті трохи вище, біля лісу. Мама сказала, що він такий же, як і його брат.

Надворі йшов дощ, тож хлопчик вмовстився на лавці під вікном і грався вервицею. Пальцями обмацував дерев'яні кульки, з'єднував їх у коло і м'яв у долоні, доки мама насипала у велику миску борошно та цукор, додавала маргарин, яйця, молоко та мед.

— Лале, ти знаєш, що я роблю?

Він похитав головою.

— Те, що ти любиш найбільше.

— Медовий торт!

Мама всміхнулася і кивнула. Краплі дощу бризкали по шибці, а його серце билося в ритмі чистої радості.

— Допоможи мені, — попросила мати.

— Так, мамо.

Хлопчик поклав вервицю на стіл, і мама показала йому, як брати, розкачувати і місити тісто. Він занурив пальці в м'яку масу й почав розкачувати її по присипаній борошном поверхні. Це було дивно, але й приємно. Мати всміхалася синові, і він пишався тим, що вже достатньо великий, щоб допомагати їй.

— А зараз іди і вимий руки.

Він зліз з лавки й пішов до ванної кімнати. Почув, як відчинилися вхідні двері. Зазирнув крізь щілину в дверях й угледів край плаща, з якого стікав дощ.

Почув, як мати сказала:

— Дай мені спокій, що з тобою?!

Потому почув чоловічий голос, який крикнув:

— Всі знають, чим ти займаєшся!!! Про тебе всі говорять!!

Хлопчик побачив, як мати вибігла з дому, і зауважив плащ, який розвіювався услід за нею.

— Суко! — долинуло з двору.

Хлопчик відчинив двері ванної кімнати і побіг у спальню. Заліз під ліжко і заплющив очі. Через кілька хвилин двері в кімнату зачинилися, щось важке впало на ліжко над ним. Він затамував подих.

— Відпусти!!!

— Курво, курво, курво!!!

Поверхнєве дихання і крик матері:

— Припини, зупинись, будь ласка!

Ліжко почало рипіти, хлопчик почув сопіння. Мати стала кричати. Її крики заповнили кімнату. Раптом усе затихло. Він чув голосне калатання свого серця, страх повністю його паралізував. Щось почало капати йому на чоло. Він довго лежав під ліжком, не наважуючись поворухнутися, не сміючи дихнути. Ліжко скригнуло ще раз, він побачив, як ноги опустилися на підлогу й ступили до дверей — ті відчинилися, а згодом зачинилися. Коли йому здалося, що минуло достатньо часу, поволі виліз з-під ліжка. Те, що лежало на ньому, вже не було його матір'ю. Хлопчик вибіг з будинку.

Сльози, змішані з кров'ю, текли по його лиці. Він розсунув кущі руками й побіг крізь темряву. Гілки під ногами тріскали, а ті, що були високо, роздирали обличчя. Відчував, як калатає серце в шії. Йому здавалося, що вени ось-ось тріснуть. Мідний присмак спустився десь у стравохід, він сплюнув кров. Раптом щось обвило його ногу, спутало, і хлопець відчув біль у коліні. Простягнув руку й намацав перед собою корінь і мох. Не наважувався кричати. «Тихо, тихо, тихо», — стукало в мозку. В його свідомість вдиралися тисячі образів, про які не хотів думати. Побачені сцени стискали йому шию й душили, ліжко над ним продовжувало рипіти, а кров стікала на обличчя й змочувала волосся. Страх паралізував його і стиснув легені. Раптом він почув сопіння. Заплющив очі, по нозі потекла цівка сечі. З-за хмари визирнув місяць, і місячне сяйво освітило листя колючих кущів. Щось тепле торкнулося його шкіри. Він обернувся, але, перш ніж устиг закричати, його тіло гупнуло на землю. Мідний присмак замінив смак сирої землі.

1973 рік

Любляна, Словенія — Сурдулиця, Сербія

Темне небо раптом проясніло. Їхні серця почали битися швидше. Вона нахилилася до чиновниці — старшої, дещо кремезної жінки, яка сиділа по інший бік столу й дивилася просто в її мигдалеподібні очі крізь товсті окуляри. Це правда? Працівниця кивнула й усміхнулася. Про все вже домовлено. Тепер вона повернулася до чоловіка, який сидів поруч, і схвильовано взяла його за руку. Він чув? Він теж чув? Її голос тремтів. Чоловік обійняв її, і вона помітила в його очах сльози. Шість років очікування. Шість довгих і болісних років, протягом яких їхні стосунки були тонкою ниточкою, яка могла обірватися будь-якої миті.

Шлях був довгим, і їй зводило живіт від страху, що щось піде не так. Подружжя сиділо на задніх сидіннях орендованого автомобіля, дорога була вибоїстою, а згодом асфальт змінила ґрунтова дорога. Жінка взяла чоловікову руку і відчула, що в нього теж спітнілі долоні. Водій обернувся і пальцем вказав на озеро, що постало перед ними. Вона повернула голову й глянула у вікно. Раптом земля і небо злилися в міражі. Її серце защеміло від краси. Невидимий пензель наносив яскраві барви осені: червона, жовта й коричнева змішувалися, ніжні й мовчазні берізки колихалися в синхронному танці зі сумними вербами, висока трава мерехтіла під синім небом, і все їй здавалося позачассям. Їй в око впали плавучі зелені острівці, які пливли поверхнею озера, котра була такою гладкою, ніби шліфоване скло, і її неспокій почав танути. Тепер вона відчувала впевненість. Бо природа, здатна вразити і повністю заспокоїти все, що роками нуртувало під її шкірою, подарує їм те, чого вони так довго чекали.

Через невеличке містечко Сурдулицю протікала Романівська річка, що радше нагадувала міський струмок, оскільки мала вузьке русло. Вулиці по лівий та правий боки цієї річки були міськими набережними, закутими в бетон. Ними вилася процесія весільних гостей і музикантів, які тримали в руках величезні труби та на всі груди сурмили в мундштуки, тож у повітрі гриміла музика безлічі мідних духових інструментів. Люди були одягнені в строкатий одяг,

жіночі обличчя сяяли яскравим макіяжем, наречений і наречена сміялися, а з кишень мокрих від поту сорочок стирчали купюри. Засмагли обличчя ховалися за тубами, корнетами, тромбонами та валторнами. Жінка дивилася на них широко розплющеними очима, намагаючись ввібрати гаму життя, що бризкала навсібіч.

Подружжя увійшло в будинок на вулиці Південноморавських бригад і піднялося сходами на третій поверх. Дружина важко дихала й була схвильована, її серце калатало в грудях. Вона глянула на жінку в темно-синьому костюмі:

— Де він?

— Товаришка Петрова його зараз приведе.

У роті пересохло. Двері відчинилися, у них стояв він. Прибула дивилася на його білу шкіру, світлі очі й майже біле волосся. Їй знадобилося кілька хвилин, аби отямитися. Вона всміхнулася йому і присіла. Взяла його за руку:

— Ти знаєш, хто ми?

Хлопчик кивнув.

— Мої нові батьки.

Жінка обняла його й відчула всю крихкість дрібних кісточок чотирирічної дитини.

Товаришка Петрова звернулася до її чоловіка:

— Вас поінформували про те, що з ним сталося?

Їй стиснуло в грудях.

— Щоб потім не передумали... Бо коли підпишете — назад шляху не буде.

Працівниця глянула на дитину:

— Скажи тітці й дядьку своє ім'я.

Хлоп'я вдивлялося в незнайомку. Його погляд був глибоким, як озеро, повз яке вони проїжджали.

— Лазар. Але всі називають мене Лале.

Вона достеменно знала, що шляху назад немає.

RODENTBO

2

Із неба добряче сипало — лапаті сніжинки скрізь кружляли в повітрі. Сніг скрипів під ногами чоловіка, коли він на Словенській вулиці підходив до банкомата, освітленого неоновим синім світлом. Незнайомець натягнув на голову синю відлогу водонепроникної куртки «Nelly Hansen», щоб сніг не летів у обличчя. З кишені дістав гаманець, із нього вийняв пластикову картку і вставив у отвір під екраном. Віконечко для цифр висвітилося перед його очима, погляд чоловіка упав на квадратні клавіші. Він увів чотиризначне число та обрав функцію «Вибрати суму». Тисячі вісімсот буде замало? На його банківському рахунку залишилося п'ятсот, але він гадав, що їх вистачить до п'ятого грудня — дня зарплатні. Чи справді вистачить тисячі вісімсот? Таки округлив суму до двох тисяч. Автомат загудів, і банкомат виплюнув гроші. Незнайомець поклав їх у гаманець, який знову сховав у кишеню. Сніг невтомно сипав й сипав, дороги оповилися білим плащем, а вогні снігоприбиральних машин здалеку наближалися до центру. Людей на Баварському дворі майже не було, лише кілька самотніх душ стояло на автобусній зупинці в очікуванні останнього автобуса, який відвезе їх додому. Чоловік уже відчував у животі приємне хвилювання, яке подразнювало його нервові закінчення, надсилаючи сигнали щастя в мозок й оп'янюючи без краплі алкоголю. Наркотики. Препарат дофаміну, серотоніну. Ейфорія як дисфункціональна форма розв'язання проблем і втечі від реальності. Від чого він стільки років тікає? Смерть його сина, як і втрата жінки, яку кохав, більше не можуть бути виправданням. Залишалася лише одна відповідь, і він не хотів її чути. Воля незнайомця була слабкою не тому, що він не міг стати сильнішим, а тому, що не хотів позбуватися залежності, котра його роз'їдала, була його душевною хворобою, заповзаючи в кишки й згризаючи зсередини. Він усвідомлював, що йдеться про залежність; яка стала головним способом регулювання емоційного життя, його поведінка вже не була вибором, а захисним механізмом, від якого залежало виживання. А він просто хотів вижити.

Чоловік увійшов у будинок на вулиці Керсниковій, 10. Відімкнув двері й підійшов до поштових скриньок, розміщених уздовж стіни. Відчинив свою, дістав з кишені гаманець і витяг звідти всі платіжні картки. Поклав їх на металеве дно, зачинив дверцята й замкнув поштову скриньку. Потому розвернувся і вийшов з будинку.

На пішохідному переході перейшов Словенську цесту і ступив на тротуар. Чоботями підкидав свіжий сніг, і що більше наближався до Миклошичевої цести, то сильніше калатало його серце. Долоні почали пітніти, дофамін наповнив вени, адреналінова лихоманка вдарила в мозок і приголомшила його більш ніж за сто метрів від входу в казино, яке вабило розпростертими обіймами і з яким він установив любовно-ненависницькі стосунки, в котрих завжди перемагав сяючий напис «КАЗИНО РІО ЦЕНТРАЛЬ, ГРАЛЬНИЙ САЛОН». Він відчував, що сьогодні його вечір. У кишенях повно готівки, а за столом у блекджек чекають золоті можливості. Треба лише відчинити двері й увійти.

Штучне світло зі стелі виблискувало над головами нічних відвідувачів. Повітря в приміщенні було важким, смерділо спітнілими тілами — незнайомець подумав, що, очевидно, щось сталося з вентиляцією. Він сів за стіл для гри в блекджек і спостерігав, як круп'є відпрацьованими та швидкими рухами роздає карти. Чоловік отримав чирвову вісімку і чирвову п'ятірку. Їхня сума... тринадцять. Він глянув на обернену карту круп'є — бубнову п'ятірку. Торкнувся двома пальцями зеленої поверхні ігрового столу, і хлопець із короткою стрижкою в уніформі казино дав йому карту. Кров ударила в голову. Піковий туз. Ще раз постукав по столу, круп'є витягнув нову карту з колоди й поклав її перед ним. Знову клятий туз! Молодий працівник перевернув свою карту, це теж був туз. Чоловік програв. Круп'є пальцями згріб його фішки. Незнайомець узяв із купи перед собою дві фішки вартістю двісті євро й штовхнув їх уперед, закусивши нижню губу. Круп'є почав роздавати карти, у чоловіка на лобі виступили краплі поту. Бубновий король, хрестова дев'ятка круп'є. М'яз під ребрами пришвидшив роботу, раптово перескочивши з третьої швидкості на п'яту. Пікова двійка. Він знову дав пальцями знак видати йому нову карту. Круп'є взяв карту й перевернув її. Тепер чоловік уже дихав не легенями, а животом. Пікова дама. Разом... двадцять два. Його

шлунок зсудомило. Круп'є забрав свої фішки. Незнайомцеві над верхньою губою виступив піт. Він узяв до рук дві фішки із цифрою п'ятсот і відчув у горлі калатання серця. Зробив ставку. Круп'є почав роздавати карти. Чирвовий туз, бубнова сімка. Чоловік спостерігав за швидкими пальцями працівника казино з наманікюреними нігтями. Хрестова дама. На середньому пальці мав тату персня із шипами. Круп'є перевернув свою карту, штучні лампи просвітлювали його коротку стрижку аж до шкіри. Чоловік на мить заплющив очі й затамував подих. Потому глянув на карту. У мозку шуміло, кров біла у венах, наче величезна хвиля, що падає з висоти в море. Пікова вісімка. «Блекджек!» — закричали водночас його легені, серце і мозок. Симфонія виграшної комбінації заповонила його тіло й за мить розбурхала, як ураган. Адреналін змішався з серотоніном, до них приєднався дофамін — і чоловік відчув екстаз, сильніший та інтенсивніший, ніж будь-коли. Виплата дорівнює трьом поділенням на два. Круп'є поставив перед ним нові фішки. Чоловік узяв у руку склянку з віскі й усе випив. Потім згріб фішки й поклав у кишеню. Глибоко вдихнув, серце почало сповільнювати темп. І пішов до барної стійки за новою випивкою.

Казино було майже порожнім. Виняток становили галасливі жінки похилого віку, які сиділи за ігровими автоматами, тримаючи в руці свій горщик фішок, та розмовляли німецькою із сильним австрійським акцентом. Було також кілька постійних відвідувачів, таких же залежних, як і він, кожен зі своєю історією, і нікого з них не хвилювало, хто та інша особа, яку вони постійно зустрічають у цій штучно освітленій дірі з низькою стелею, в дірі, в якій зникають банкноти і руйнується майбутнє багатьох сімей. Відвідувач підійшов до барної стійки. Міле кивнув йому й, не питаючи, поставив перед ним склянку із «джеком деніелсом» і трьома кубиками льоду. Той подякував і відразу зробив кілька ковтків напою. У горлі приємно запекло. Він подумав про жінку, з якою провів минулу ніч. К'яра, молода практикантка з адвокатської контори. Її гучні стогони все ще лунали в його голові, а перед очима досі стояло її спітніле тіло, звиваючись під ним. Чи варто було зв'язуватися з нею? Чи уявляє він узагалі, хто ця жінка? Безумовно, в ній було щось, що його привабило.

Але він усе одно не був певен, чи прагне нових стосунків — за всі ці роки холостяцького життя звик прислухатися лише до власних бажань, а попередній досвід йому підказував, що жінки завжди хочуть чогось більшого. Чи може він дати їй ще щось?

Чоловік вихилив напій до дна. Розрахувався готівкою і рушив до туалету. Проходячи повз жіночу вбиральню, краєм правого ока помітив щось, що змусило його мозок миттєво надіслати сигнал його ногам зупинитися. Він повернувся й крізь широку щілину між дверима заглянув її. Вона оперлася руками на раковину, очі мала заплющені. Незважаючи на те, що вони жили в одному місті, він не пригадував, коли бачив її востаннє. Стільки років минуло... Вона була одягнена у вузьку чорну спідницю, що вигідно підкреслювала її фігуру, та білу блузку з декольте доречної висоти. Її шкіра все ще була сяючою та гладкою. Дві довгі сріблясто-сірі сережки звисали з її крихітних вух, очі були підкреслені лінією, яка піднімалася трохи вище в зовнішніх кутиках повіки, створюючи враження, що шкіра навколо очей підтягнута, а отже, молодша. Очі жінки все ще були заплющені, губи злегка стиснуті, руки спочивали на раковині й злегка гойдалися вперед-назад. І тут вона розплющила очі. Минуло кілька секунд, перш ніж їхні погляди зустрілися в дзеркалі над раковинами.

Вона повернула до нього голову й промовила:

— Міо Ауреллі...

Тепер чоловік побачив, що вона геть п'яна. Підійшов до неї, її руки обвили його шию. Він упізнав парфуми «Diog», якими вона користувалася, запах миттєво заповнив його й відкинув у той час, коли вони ще жили разом. Жінка навалилася на нього всією вагою, голову поклала йому на плече, а потім сповзла нижче. Він схопив її за талію і притримав, аби вона не впала.

— З тобою все гаразд, Віоло?

— Ці... Ці кля-ті підбори...

Вона нахилилася і зняла туфлі з щонайменше десятисантиметровими підборами. Тепер була значно нижчою за нього і раптом нагадала йому безпорадну дівчинку, яка потребує його допомоги. Вона підвела на нього погляд.

— Допоможи дістатися додому, Міо. Відвези мене.

Він не помилився.

Ліфт у будинку на Стрелиській не працював. Він тримав її за талію, щоб могла піднятися сходами, і штовхав уперед щоразу, коли вона піднімала ногу. Віола все ще була босоніж, однією рукою обіймала його за шию і спиралася на нього, в іншій руці тримала туфлі на високих підборах, які зняла, щойно вони зайшли в під'їзд. Їхній підйом тривав багато часу, а коли вони, задихані, зупинилися на дванадцятому поверсі, жінка оперлася на стіну й заплющила очі. Міо дивився на неї й раптом захотів, аби вони опинилися разом у ліжку й заснули. Лише зараз він збагнув, наскільки втомився. Віола розплющила очі й почала нишпорити в сумочці. Вийняла звідти ключі, вставила їх у отвір у замку й відімкнула двері. Обернувшись до Міо, запросила:

— Заходь.

Він хотів залишитися з нею, проте для годиться мовив:

— Віоло, я провів тебе, але тепер мушу йти.

Вона підійшла до нього і взяла за руку. Він не чинив опору. Разом із ним Віола зайшла до квартири та зачинила двері ногою.

Вони лежали в ліжку. Віолина шкіра пахла, а погляд проникав глибоко в нього. Міо погладив її шию й ковзнув рукою до грудей. Вона нахилилася до нього й поцілувала. Чоловік здригнувся — і перед очима промайнули спогади про те, як вони цілувалися на палубі вітрильника, гаряче сонце припікало, а вона лежала під ним і голосно стогнала. Він згадав чайку, яка сиділа на хрестовині щогли й спостерігала за ними.

Раптом у кишені штанів задзвонив телефон. Міо витягнув його, на екрані писало: «К'яра Лепоша». Чоловік сів на ліжку.

— К'яра?

— Я тебе розбудила?

— Ні.

— Можливо, ще зарано говорити щось подібне, але... — вона на мить замовкла, — ...я сумую за тобою.

Міо мовчав. Віола підняла на нього очі, їхні погляди повисли в повітрі. Він не знав, що сказати. Раптом йому стало зле, він був утомлений і просто хотів піти додому та виспатися.

— До завтра, — озвався чоловік, щоб якнайшвидше завершити розмову.

На іншому кінці запанувала тиша. Міо заплющив очі.

— Зателефонуй мені, добре? На добраніч, Міо.

— На добраніч, — відповів він і вимкнув телефон.

Тоді підняв штани з підлоги і почав одягатися.

— Залишся, — попросила Віола.

Міо повернувся до неї. Риси її обличчя були рідними, йому здавалося неймовірним, що минуло стільки років...

— Я не змінився, Віоло, — мовив він, голосно зітхнувши.

Вона опустила очі.

— Маєш дівчину, так?

Їхнє минуле поховане, протягом багатьох років він намагався її стерти з пам'яті.

— Це би щось змінило?

— Ти мене теж зраджував?

Її очі раптом наповнилися сумом.

— Віоло, я кохав тебе. Хіба справді важливо, що...

— Мені — так, — тихо зізналася вона.

Він відчув, як його болить шлунок. Подивився їй у вічі: туш була розмазана, між віями зібралися сльози. Він сів на край ліжка.

— Що таке, Віві? Що відбувається?

Сльози текли по її щоках, він простягнув долоню і витер їх пальцем. Вона всміхнулася.

— Ти назвав мене Віві...

Він мовчав, вдивляючись їй у вічі.

— Тільки ти мене так називав.

— І завжди називатиму.

Сніг вже не падав, лиш дощові краплі сповзали по шибці. Міо нахилився і поцілував її в губи, відчувши солоний присмак сліз. Це було неймовірно, але через усі ті роки він відчув, що все ще кохає її. Чоловік повільно зняв з неї футболку і поклав на спину. Знову поцілував її в уста, вона заплющила очі. З вулиці було чути звуки снігозбиральних машин, пролунав гучний сигнал. Він скинув джинси й ліг на неї. Запах її шкіри вривався в його ніздрі, вона зітхнула, і через

довгий час вони знову були одним цілим. Так наче пряма часу змінила напрямок, повернувшись на початок.

3

Ранок кидав крізь вікно снопи зимової сивини, у повітрі відчувалася волога, яка проникала крізь мокру стіну. Геть не допомагало те, що він уже кілька разів розбивав штукатурку, заново латав дірку вирівнювальною сумішшю, загладжував і наносив свіжу фарбу. Через три місяці все знову ставало коричневим, і жоден захисний шар не допомагав. Хата була старою, дірявий дах за роки руйнування обкутував її неприємним запахом затхлості та гнилі. Після смерті матері чоловік занедбав сад, кімнати оплело павутиння, і час разом із ним занурився у трухлявіючу минущість. Його життя обмежувалося проживанням у приміщенні, в якому стояло ліжко, на низькій шафі — двоконфорна електроплитка, на підлозі — телевізор, а в кутку під вікном — весь у шерсті подертий килимок для йоги, на якому більшу частину дня проводив собака, якийсь вівчур, що рік тому ув'язався за ним з Вальдорфської школи на Стрілиській вулиці до його дому в Коделеві. Відтоді вони не розлучалися. Були як іржа та метал, самотня і сумна пара. Пес ходив за ним як вірний і мовчазний супутник. На прогулянках ніколи не відходив від господаря далі, ніж на кілька метрів, ніколи не доводилося свистіти чи гукати його, як це робили власники собак, яких чоловік зустрічав у парку перед садибою Коделлі. Він зчіпляв руки за спиною, втуплювався в землю під ногами й ходив мовчки, наче хотів, щоб життя пройшло повз нього, не обтяжуючи його подробицями, які, принаймні так йому здавалося, створені для інших людей.

Чоловік волів вигулювати пса рано-вранці, поки на вулиці ще не було перехожих, яким довелось би поступатися дорогою або принаймні кивати головою на знак привітання, як роблять любителі собак, а для цього було б потрібно встановлювати болісний зоровий контакт. Із полиці на стіні він узяв повідець, хоча ніколи ним не користувався. Собака, що лежав на килимку, підвів голову й помахав хвостом, а тоді відразу скочив на ноги. Жодному з них не перешкоджало, що падав дощ, що в таку погоду вони повернуться додому мокрі й від собачої шерсті тхнутиме.

Крізь вікно проглядався похмурий листопадовий ранок, дощ зливався по шибі та проникав усередину крізь негерметичні дерев'яні рами. Чоловік вийшов у коридор, одягнув дощовик і накинув на голову відлогу. Потому нахилився і взув старі рибальські чоботи, які подарував сусід, коли якось допоміг йому скосити траву в саду. Правда, сподівався за поміч отримати щось із продуктів, але й чоботи стали в пригоді.

Він відчинив двері, і пес спокійно вийшов. Перед хатою утворилось повно багнюки, тож перекинута через неї півметрова товста дерев'яна дошка, що вела до садового паркана, була майже повністю захляпана нею. Чоловік замкнув вхідні двері, пройшов по дошці й рушив до напіврозваленної повітки, в якій тримав велосипед. Потому в темряві намацав пальцями маленький гачок на внутрішній стіні й повісив на нього ключ. Ця звичка залишилася з тих пір, як він мешкав у будинку разом зі своєю овдовою матір'ю. Вже тоді йому здавалося, що побоювання, наче хтось щось вкраде з їхнього дому, геть даремні. Чоловік штовхнув дерев'яну хвіртку, і пес кинувся на тротуар. Сипав дрібний, але невпинний дощик, і він помітив, що ступає у все більші й більші калюжі.

Дорогою пересувалося кілька автомобілів, ранкове світло було слабке — сумнівно, що людям захочеться раннього ранку такого дня розім'яти ноги. Чоловік звернув з вулиці в бік парку і через кілька кроків уже ступав мокрою від бруду травною. Господарів із собаками ще не було, тож він був задоволений. Пес перебирав лапами від дерева до дерева, нюхаючи траву, а чоловік спокійно йшов за ним. Дощ уже геть промочив йому штани, вода стікала з носа, по шиї і капувала за комір. Йому це не перешкоджало. Вівчур підняв ногу і справив нужду. Чоловік уже було зібрався підійти до нього, аж раптом собака повернув голову, підняв вуха і хвіст, і наступної миті зник. І так швидко помчав, що чоловік задумався, чи не траплялося щось подібне раніше. Збентежений, напружив зір, щоб краще бачити. Краплі дощу ставали більшими, він долонею витер обличчя й побіг за собакою. Сусідові чоботи сорок четвертого розміру хлюпали по багнюці, але чоловік продовжував бігти. Дихання почало забивати, погляд блукав від дерева до дерева, але дощ заважав щось розгледіти. Раптом він відчув у лівому коліні гострий біль, який тепер інколи його турбував

після падіння пів року тому з горища — тоді саме поліз переконатися, чи не оселилися там пацюки, які погризли йому старий рюкзак із залишками їжі. Чоловік зупинився, щоб перевести дух. Витер мокрі від дощу очі долонею. І тоді помітив його. Собака стояв біля дротяної огорожі, яка оперізувала парк, відокремлюючи міську купальню від трав'янистих ділянок перед старовинною садибою. Чоловік намагався вирівняти дихання і трохи заспокоїти серцебиття. Вівчур стояв біля огорожі, завзято нюхаючи щось на землі. А тоді підняв голову і почав голосно гавкати. Через дощ, що заливав обличчя, чоловік не розібрав, куди пес знову сунув морду, тож підійшов ближче й протер очі. Раптом почалася сильна злива, він бачив лише водяну завісу, яка закривала йому погляд. А потому все оповило червоним. Чоловік розтулив рота, щоб закричати, але з його горла вирвався лише якийсь моторошно глухий звук. Абсолютно гола, із широко розведеними ногами і спотвореним обличчям, вона лежала на землі й дивилася на нього. Здавалося, ніби він знову дивиться на оголену промежину матері.

Було рано. Занадто рано і занадто волого. Водій припаркував «шкоду октавія» зі словенськими номерами на під'їзній доріжці перед опущеними воротами та заглушив двигун. На задніх сидіннях були черговий прокурор Міо Ауреллі та на десять років від нього молодший слідчий суддя Мат'яж Синчич, який подобався жінкам, про що Ауреллі неодноразово чув у буфеті суду. Мат'яжа звали Сином, бо мав обличчя, яке, незважаючи на середній вік, здавалося хлоп'ячим, іноді майже дитячим. Він щось набирив у своєму смартфоні. Його чорне волосся аж блищало від бріюліну. По шибі стікав дощ, звідкись здалеку долинав приглушений гуркіт грому. Ауреллі провів правою рукою по короткому волоссю, трохи нахилився вперед і глянув на небо крізь лобове скло. Верхівки високих дерев зливалися з темрявою, яка спускалася дедалі нижче, принаймні йому так здавалося. Він невиразно бачив жовту поліційну стрічку, прив'язану до дерев, що створювала для перехожих непроникне кільце, крізь яке йому доведеться переступити за кілька секунд. Міо натягнув на голову відлогу темно-синьої вітрівки й сплеснув руками. Син здригнувся й заховав телефон у внутрішню кишеню куртки, витяг звідти блокнот і кулькову ручку. Потім повернувся до прокурора і запитально звів брови:

— Ходімо?

Ауреллі голосно вдихнув повітря й відчув, як воно опускається в його легені, усе ще повністю задимлені після вчорашньої ночі. Відчинив дверцята й з автомобіля висунув ноги в непромокнух формених туфлях. Відчув вогкість дощу на своїх стегнах, йому здалося, що слід планомірно зібратися з силами, аби переконати свідомість в уявній фізичній спроможності.

Уже розвиднілося, проте було ще темно. Густі крони дерев скупі пропускали сірі мокрі снопи світла над головами судмедекспертів, які щойно поставили білий намет, щоб уберегти докази від дощу. Густа пелена поганої видимості вторгалася в їхнє поле зору й унеможлиблювала нормальну роботу. Судмедексперти нагадали Ауреллі археологів, які невтомно шкрябають землю маленькими

пензликами та надзвичайно дисципліновано готуються виявити мікроскопічно крихітний шматочок колись більшого пазлу. Одягнені в білі костюми, вони були схожі на астронавтів у скафандрах, які стояли навколішки на мокрій землі й збирали уламки, котрі складуть мозаїку події, і Міо згодом остаточно визначить ще одну долю в низці патологій найгіршого роду. Він рушив асфальтованою стежкою і звернув праворуч до поліційного табору, який складався з керівника слідчої групи, двох молодших слідчих і трьох поліціантів. Дощ заливав йому очі, тож Ауреллі потягнув дашок своєї відлоги й натягнув його ще більше на чоло. Потім ступив у багнюку й попрямував до білого намету. Синій мікроавтобус, на якому великими друкованими літерами писало: «Поліція», щойно проїхав повз басейн на Коделєві та припаркувався перед опущеним шлагбаумом. Розсувні двері автомобіля відчинилися, і з нього вийшли двоє поліціантів із натренованим слідовим собакою. Міо почув гавкіт і нетерплячість тварини, яку пів години тому витягли з клітки і яка чекає, коли можна буде взяти слід. Син ішов позаду, щось тихо бурмочучи собі під ніс. Ауреллі знав, що той таким чином підбадьорює себе, адже менш ніж годину тому поліціант детально описав їм обом, в якому жахливому стані виявили тіло вбитої дівчини.

Тишу розрізав звук фотоапарата. Знову і знову. Чути було галасливе скрекотання сорок, які за останні роки вщерть заповнили місто. Поліціанти працювали без зайвих запитань, без уїдливих і цинічних коментарів, котрі зазвичай кидали одне одному абсолютно бездушно, намагаючись таким чином відірватися від дійсності, яку доводилося знову і знову нещадно переживувати і з часом перетравлювати. Ауреллі стояв над дівчиною й дивився, як судмедексперт зав'язує їй на зап'ястку картонний пакет, щоб зберегти докази під її нігтями. Загибла була такою юною! З білосніжною дитячою шкірою, з крихітними горбками-груденятами, які з часом могли перетворитися на гарні дівочі груди. У передсмертному жаху спотворене обличчя дівчини переходило в тонку шию, а її блакитні очі пильно вдивлялися в кожного, наче повідомляючи: «Ви запізналися!».

Ауреллі раптом скрутило живіт, і він змушений був відвернутися, щоби подумки полічити до п'яти. Увесь алкоголь минулої ночі піднявся у шлунку й загрожував його мозку непритомністю, до якої

той не звик. Міо повільно підняв погляд і знову опустив на тіло загиблої, яка лежала в сексуально провокативній і гротескній позі біля ніг дорослих чоловіків. Білизна її шкіри контрастувала з яскраво-червоним кольором бавовняного плаща з відлогою, накинутою на голову дівчини. Він перевів погляд на Сина, який старанно щось записував у блокнот. Зачекав кілька секунд, поки їхні погляди зустрінуться:

— Що це тобі нагадує? — запитав він молодого суддю.

Син насилу проковтнув слину, провів поглядом по своїх старших колегах, а тоді відповів:

— Таке би міг зробити тільки звір.

Ауреллі витяг із внутрішньої кишені куртки пачку сигарет і запалив одну. Від нікотину шлунок ще більше збунтувався, але Міо повільно втягнув дим у легені й кілька секунд мовчки дивився на небо, підставивши обличчя дощу. Опісля провів тильним боком лівої долоні по очах і знову глянув на Сина.

— Що ти бачиш?

— Повністю голу дівчину, одягнену лише в червоний плащ, — темно-карі очі слідчого судді були втомленими. І тут на його обличчі раптово промайнуло усвідомлення: — Ох, до біса... Тобто... цей плащик...

Ауреллі відвернувся й оглянув дерева, що росли навколо. Потому подивився на вбиту дівчину.

— От ми її й маємо, *Cappuccetto rosso*. Або, як ви, словенці, кажете, Червону Шапочку.

Алеш Відмар, який останні два роки працював керівником відділу з розслідування вбивств та сексуальних злочинів департаменту з розслідування кримінальних правопорушень, похитав головою.

Ауреллі трохи нахилився до нього й узяв за передпліччя:

— Поклич бомжа з собакою, який її знайшов. Нехай пояснить, що робила нормальна людина о сьомій ранку в суботу в парку під час страшної зливи.

Відмар витягнув із кишені штанів пачку з жуйками, розгорнув одну й поклав до рота.

— Тільки поглянь, як він її розпанахав...

Ауреллі помітив, що Син відвернув голову, наче лише зараз його накрило. Міо ніжно поклав руку йому на плече.

Молодий суддя здригнувся, а тоді швидко сказав:

— Мусимо знайти цього чоловіка. Психопат дійсно вважає себе якимось вовком...

Ауреллі підвів голову й випустив сигаретний дим у сіре небо. Йому здалося, що дощ припинився. Деякий час він спостерігав за темними хмарами, а тоді звернувся до слідчих:

— Перевірте, чи хтось не розшукує дитини... І щоб випадково не просочилася інформація в ЗМІ, що вона закутана в червоний плащ.

Міо потягнув каптур і зняв його з голови. Краплі дощу зісковзнули з водонепроникної поверхні вітрівки й намочили йому обличчя. Він знову подивився на дівчину, яка лежала на землі. Тоді повернув голову до ресторану «Лунапарк», який височів над парком і відкривав гарний краєвид усім, хто сидів на його терасі. Ауреллі витяг з кишені пачку сигарет і відірвав згори клаптик картону. Загасив у нього недопалок і разом із коробкою поклав у кишеню. Подумав, що слід подихати свіжим повітрям, оскільки щоденне перебування в приміщенні з низькою стелею та поганим освітленням не впливає позитивно на здоров'я. Однак не зміг зібрати бодай атома сили волі, аби уникнути Міклошичевої цести та чудовиська-казино, яке там облаштували і яке саме через таких, як він, гостинно відчиняли навіть уранці в будень.

Вона повільно розплющила очі, не розуміючи, день це чи вечір. У кімнаті було темно, жалюзі опущені, лише крихітний промінь слабкого світла просочувався крізь щілину між дверима. Через кілька секунд її свідомість прояснилася, уривки розпорошеного спогаду стали на свої місця. Протягом довгого місяця вона боролася з безсонням, яке встромлялося їй у мозок, як гостре шило, не даючи організму зупинитися, відпочити і відключитися. Вона ніколи не думала, що щось подібне може бути таким неприємним. Годинами лежати в ліжку та зосереджено обдумувати події власного життя. У ритмі, який не змінює швидкості, не прискорюється, а рівномірно протікає безсонням і загрожує, що свідомість на певному етапі дасть збій. Не допоміг і візит до сімейної лікарки, яку вона назвала Рослиною (бо лише скеровувала її на забори крові) і яку благала виписати щось проти безсоння. Однак Рослина була непохитною. Мовляв, проблема нібито в ній, доведеться з'ясувати причину — і сон прийде сам. А зловживання ліками Рослина, як лікарка, не підтримує. От за тиждень прийде, тоді й буде видно, а до того часу нехай здасть кров. Вона сіла на широкий стілець, закотила рукав і простягла руку. Коли до неї підійшла медсестра зі шприцом, відвернулася й стиснула губи. Вона так і не звикла до неприємного відчуття під час забору крові, до незначного пекучого болю та виду пробірок, наповнених рідинами організму. Знову і знову їй доводилося збиратися із силами, аби не знепритомніти на тому стільці на очах у всієї лабораторії. Без пігулок і з криваво-червоними очима вона зайшла в автобус. Знесилена, сіла на сидіння біля вікна і через деякий час нутрощами відчула обертання гігантських коліс під транспортним засобом. Вони крутилися, оберталися, знову крутилися, її легені не встигали вдихати, ще одне обертання, руки мляво звисли з плечей, студентський сміх. Її Мая цього року трохи запустила школу: «Мамо, обіцяю, що виправлю оцінки». — «Звичайно, мусиш виправити, я втратила роботу. Має, ти вже велика і розумна дівчина». — «Для вас практично неможливо знайти роботу, пані». Як я хочу спати, спати, спати...

Вона заgrimіла на підлогу всією вагою. Доки автобус повертав на повороті, молоді люди штовхалися — щоб підвести її на ноги в невимовному натовпі й вивести з автобуса, знадобився якийсь час. Увечері до неї прийшов Іво, заварив чаю і приніс лексаурин, щоб нервові закінчення під шкірою заспокоїлися, і санваль, щоб м'язи і мозок відпочили.

— Чого ти мені не сказала, я б тобі їх давно приніс...

...

— Ось таблетки, випий їх та йди спати. Я подбаю про Маю.

...

— Ні-ні, вона нічого не скасовує... Вона цілий тиждень чекала цієї вечірки, я її сам привезу.

...

— Ну то й що, що на Коделєві, це ж не інший кінець світу... Ш-ш-ш-ш, ти відпочивай. Майдо?

— Так, Іво.

— Ти довіряєш мені?

— Так, Іво, я тобі довіряю.

І от тепер, через місяць, вона була як камінь, кинутий у безодню. Кроки наближалися здалеку. Вона почула важку ходу, яка стрясала землю, і її підсвідомість чітко говорила, що щось не так. Відчувала своє дихання всередині, м'яз під ребрами стиснувся — могла навіть порахувати пульс у горлі. Повітря тікало з-перед рота, вона намагалася його зловити, аж тут відчинилися двері спальні, в якій вона все ще лежала в ліжку. Мозок був ще затуманений, а кров ще повністю не очистилася від хімії.

Іво увійшов до кімнати, риси його обличчя змінилися, ніби додаткова сила гравітації потягнула їх униз. Страх паралізував її тіло, дихання було коротким і уривчастим.

— Майдо?

Очі її коханця, з яким вона була у стосунках рік і кілька днів, здавалися очима старого та втомленого чоловіка. Її серце шалено забилося.

— Я намагався розбудити тебе, але не змі... але не...

— Що сталося, Іво? — тихо запитала вона, її голос був майже нечутний, серце, здавалося, ось-ось розірветься на тисячі крихітних

кривавих шматків.

— Я викликав поліцію, бо Маї нема вдома з учорашнього дня, але мені сказали, щоб...

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі, придбайте, будь ласка, повну версію книги.

ridmi
ТВІЙ УЛЮБЛЕНИЙ КНИЖКОВИЙ

КУПИТИ